

REFERAT Psykiatrisk Dialogforum d. 03-12-2020

Mødedato Torsdag d. 03. december 2020 kl. 14:00

Mødested Regionshuset, mødelokale 6

Mødedeltagere Thies Mathiasen, O, Bente Gertz, A, Jette Jensen, A (Fravær), Morten Brixtofte Petersen, B, Annette Blynel, F, Anne-Marie Palm-Johansen, O, Gitte Frederiksen, V, Mette Bossen Linnet, V, Ulrik Sand Larsen, V, Anne Hvidberg Jørgensen (Landsforeningen SIND) (Fravær), Birgitte Dahl Skjødt (En af Os) (Fravær), Claus Thomsen (Angstforeningen), Karen Margrete Nielsen (Depressionsforeningen) (Fravær), Kirsten Bünger Hansen (Bedre Psykiatri), Louise Linde (Landsforeningen mod spiseforstyrrelse) (Fravær), Marianne Sille Bech Brams (LAP) (Fravær), Morten Wilhelm (ADHD Sydjylland)

Indholdsfortegnelse

Tema - Patient- og pårørendeinddragelse samt peerindsatsen i Psykiatrien i Region Syddanmark.....	3
Status på psykiatriplanen.....	5
Status på kommunerunden.....	7
Status på indsatsen med at forebygge tvang.....	10
Reviderede husordener.....	12
Mødekalender for 2021.....	14
Eventuelt.....	15

Punkt 1: Tema - Patient- og pårørendeinddragelse samt peerindsatsen i Psykiatrien i Region Syddanmark

20/53198

Resumé

I forbindelse med etablering af et center for pårørendeinddragelse samt udvikling af peerindsatsen i Psykiatrien i Region Syddanmark ønsker psykiatrisygehuset at orientere om og inddrage psykiatrisk dialogforum i de igangværende processer. Begge indsatser er områder, som indgår i Psykiatriplanen 2020-2024.

Sagsfremstilling

Peerindsatsen i psykiatrisygehuset er i hastig udvikling som følge af de positive erfaringer, der allerede er med peermedarbejdere i sygehuset og i regi af de indsatser, der indgår i Psykiatriplanen 2020-2024.

På mødet i psykiatrisk dialogforum den 20. marts 2019 orienterede en patientpeer og underviseren på peeruddannelsen i Vejle Kommune om de positive erfaringer med anvendelsen af patientpeers.

Med Psykiatriplanen 2020-2024 bygges der videre på indsatsen ved at udvide peerkorpset til også at omfatte pårørendepeers, herunder forældrepeers i børne- og ungdomspsykiatrien. Sygehuset har gjort sig nogle erfaringer på området allerede og ser frem til, at indsatsen vokser yderligere.

For at understøtte udviklingen er der udarbejdet funktionsbeskrivelser i sygehuset for både patient- og pårørendepeers, som nærmere beskriver forventninger til kompetencer og ansvarsområder, der varetages af sygehusets peers, jf. vedlagte bilag. Sygehuset ønsker input til yderligere kvalificering af funktionsbeskrivelserne med henblik på en eventuel kommende revidering.

Udviklingen af peerindsatsen sker ikke kun i sygehuset, men breder sig ud til andre sektorer. Ved den nylige kommunerunde, hvor regionens psykiatri- og socialudvalg mødtes med repræsentanter fra regionens 22 kommuner, var der i flere kommuner interesse for at uddanne og gøre brug af peers. Dette var med inspiration fra erfaringerne i psykiatrisygehuset og Vejle Kommune, som varetager det nuværende uddannelsesstilbud for peermedarbejdere i sygehuset.

Efterfølgende ønskes en fælles drøftelse med henblik på input til sygehusets videre arbejde.

Center for Pårørendeinddragelse

I 2021 etablerer Psykiatrien i Region Syddanmark et center for pårørendeinddragelse. Det er en af anbefalingerne i Psykiatriplanen 2020-2024. Centeret bliver et kompetence- og videnscenter, der skal understøtte klinikernes arbejde med pårørendeinddragelse og skal samle og genere viden om best practice i forhold til pårørendeinddragelse. Der skal inddrages erfaringer fra både somatisk og psykiatrisk regi. Det gælder både inddragelse af voksne pårørende og børn, der har en forælder eller en søskende med psykisk lidelse. Etablering af centeret taler desuden ind i budgetaftalen 2021, hvor der er fokus på børn som pårørende både i psykiatrisk og somatisk regi. Der oprettes en styregruppe for centeret, hvortil en pårørenderepræsentant fra en forening ønskes udpeget.

Sygeplejefaglig direktør Ole Ryttoft præsenterer de foreløbige tanker om udbredelse af peerindsatsen og suppleres af et fagligt oplæg om erfaringer med pårørendepeers.

Indstilling

Det indstilles at, psykiatrisk dialogforum:

- drøfter peerfunktionen på længere sigt – hvilken vej skal indsatsen gå?
- drøfter sygehusets generiske funktionsbeskrivelser for henholdsvis patient- og pårørendepeers.
- giver input til det faglige indhold i et kommende modul for pårørende, som led i udbygning af den eksisterende peeruddannelse
- udpeger en pårørenderepræsentant til styregruppen for Center for Pårørendeinddragelse.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Drøftet. Oplæg vedhæftet.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde og Karen Margrete Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Funktionsbeskrivelse for peermedarbejdere

Funktionsbeskrivelse pårørende- og forældrepeers

201203 Erfaringer forældrepeers

201203 Peers og center for pårørendeinddragelse

Punkt 2: Status på psykiatriplanen

18/53230

Resumé

Der gøres status på psykiatriplan 2020-2024.

Sagsfremstilling

Arbejdet med implementeringen af psykiatriplan 2020-24 sker fortløbende i planens levetid frem mod 2024.

Region Syddanmark påbegyndte implementeringen af Psykiatriplan 2020-2024 i umiddelbar forlængelse af regionsrådets godkendelse.

Kapacitetsudbygningen på sengeområdet igangsattes allerede i januar 2020 med etablering af de særlige pladser i Odense (flyttes fra Vejle til Odense) og påbegyndelse af etablering af nyt retspsykiatrisk afsnit i Esbjerg. De særlige pladser er flyttet ind i Odense primo november 2020 og retspsykiatrisk afsnit i Esbjerg vil være klar medio 2021.

Som en del af indsatsen til forebyggelse af tvang indeholdt psykiatriplanen også en anbefaling om etablering af ”front-office” på alle døgnafsnit. Etableringen af dette er igangsat og fuldt implementeret i 2022.

Samtidig igangsattes en række af planens øvrige anbefalinger, såsom uddannelse af flere peers, videreførelse af uddannelse af lærere i folkeskolen, opnormering af senge i Børne- og ungepsykiatrien fra 5 døgn til 7 døgn senge mv.

Herudover har regionsrådet godkendt udmøntning af bl.a. følgende anbefalinger:

- Udbygning af den ambulante kapacitet
- Udbygning af de intensive senge

I kølvandet på regionrådets vedtagelse af Region Syddanmarks psykiatriplan prioriterede parterne bag Finanslov 2020 600 mio. kr. til en styrkelse af psykiatrien.

Region Syddanmarks andel heraf beløb sig til 122 mio. kr.

Udmøntningsaftalen i Region Syddanmark af finanslovsmidlerne understøtter målene og anbefalingerne i psykiatriplanen.

Finanslovsmidlerne finansierer anbefalinger i psykiatriplanen, sikrer de bliver til virkelighed og udbygger nogle af indsatserne (flere intensive senge, flere senge, rehabiliteringsafsnit), yderligere styrkelse af det ambulante tilbud, styrket ledelse og arbejdsmiljø mv.

Regionsrådet udmøntede disse midler i maj med fokus på:

- Etablering af rehabiliteringsafsnit (19 senge) på Nyt OUH
- Styrkelse af den retspsykiatriske kapacitet, jf. psykiatriplanen
- Fælles psykiatrisk og somatisk døgnafsnit for patienter med spiseforstyrrelser, jf. psykiatriplanen
- 18 nye intensiv senge, så der i alt er 30 intensiv senge der følger Sundhedsstyrelsens vejledning
- Styrkelse af den ambulance kapacitet
- Oprettelse af yderligere en speciallægepraksis i psykiatri
- Styrkelse af arbejdsmiljøindsats, ledelse, lægelig videreuddannelse og rekruttering
- Anlægsinvesteringer, der følger kapacitetsudvidelsen

Samlet set investeres der både i tiltag, der retter sig direkte mod regionens psykiatri og tiltag, der retter sig mod regionens samarbejdspartnere i kommunerne og almen praksis.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Til orientering.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde og Karen Margrete Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 3: Status på kommunerunden

18/53230

Resumé

Psykiatri- og socialudvalget gennemførte i august – september en runde hos de 22 syddanske kommuner med henblik på drøftelse af psykiatriplanen. Der gøres status på kommunerunden.

Sagsfremstilling

En række af anbefalingerne i psykiatriplanen kan ikke realiseres uden tæt involvering af samarbejdspartnere i kommuner, almen praksis mv., som vil blive involveret i takt med implementeringsplanens fremdrift.

Regionen er overbevist om, at en involverende proces med de vigtigste samarbejdspartnere skaber det bedst mulige grundlag for en succesfuld implementering.

Som opfølgning på regionsrådets vedtagelse af den nye psykiatriplan for Region Syddanmark har psykiatri- og socialudvalget inviteret de 22 kommuner enkeltvis til en opfølgende drøftelse af det videre samarbejde om psykiatriplanen og psykiatriområdet generelt. Disse møder gennemførtes i perioden august til september 2020.

Formålet var bl.a. at drøfte, hvordan vi sammen kan sikre, at Psykiatriplan 2020-2024 gennemføres til gavn for kommunens borgere og i sammenhæng med de lokale politiske udfordringer og prioriteringer på psykiatriområdet i kommunen.

Vi arbejder lige nu med at bearbejde de mange indtryk og drøftelser fra møderne med de 22 syddanske kommuner. Dette vil munde ud i en samlet rapport, som forelægges politisk i regionen og som fremsendes til kommunerne efterfølgende.

Nedenfor er kort oplyst drøftelserne fra møderne med kommunerne under hvert tema:

Tema 1: Patienter og pårørende

- Interesse i peers. Efterspørger mere viden om peers. Interesse i lokale peers.
- Samarbejde om uddannelse af peers – decentralisere (dele) af uddannelsen.
- Peers kan indgå i kommunernes forebyggende arbejde.
- Børn som pårørende.
- Generelt stor opmærksomhed på unge og psykisk mistrivsel og usikre forældre.

Tema 2: Lighed i sundhed

- Udeblivelser fra lægelige konsultationer. Ledsagere som løsning?
- Efterspørgsel efter åbne konsultationer hos de praktiserende læger. ”Drop-in”.
- Ønske om et styrket samarbejde med de praktiserende læger.

- Generelt et ønske om et udvidet samarbejde med de praktiserende læger i forhold til (somatisk) helbredstjek på borgere med psykiske lidelser.

Tema 3: Sammenhæng og forebyggelse

- Ønske om tættere samarbejde mellem regionens behandlingstilbud og kommunens psykiatritilbud, herunder vidensdeling om patienterne på tværs af sektorgrænse.
- Én indgang. I visse sammenhænge kunne det være en god ide med et mere integreret samarbejde mellem kommuner og region.
- Styrket tilgængelighed til specialistviden.
- Ønske om forstærket indsats i forhold til behandling tættere på borgeren.
- Lokale løsninger, hvor der er langt til nærmeste psykiatritilbud.
- Fokus på misbrugsområdet og overgangen fra regional psykiatri til misbrugsbehandling.
- Styrket opfølgning og samarbejde omkring udskrivning.
- Øget fleksibilitet i uddannelsessystemet i forhold til at rumme psykisk sårbare.

Tema 4: Bedre behandling – forskning, kvalitet og udvikling

- Fokus på tvangsindlæggelser. En udfordring. Særligt havde flere kommuner fokus på de +65 årige (mænd). Tidlig opsporing.
- Regionen har en række tilbud. Fokus på større opmærksomhed i kommunerne om disse.
- Information og viden om de regionale tilbud skal styrkes. Det er der behov for.

Tema 5: Kapacitet og organisering

- De særlige pladser opfattedes generelt som et godt behandlingstilbud.
- Generel positive tilkendegivelser ift. psykiatriplanens styrkelse af kapaciteten.

Tema: 6: Samarbejde om branding af psykiatrien, herunder samarbejde om rekruttering.

- Fælles kompetenceudvikling på tværs af kommuner og Region.
- Mulighed for dele stillinger / jobrotation mellem kommunernes socialpsykiatri og den regionale psykiatri.
- Faglig sparring, også på sygeplejerske niveau. Fælles skolebænk?
- Rotation under uddannelsen (SOSU / sygeplejersker).

Den endelige rapport vil tilgå psykiatrisk dialogforum efterfølgende.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Til orientering. Oplæg vedhæftet.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde og Karen Margrete Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 4: Status på indsatsen med at forebygge tvang

20/41384

Resumé

Siden 2014 har forebyggelse af tvang været en hovedindsats i psykiatrien i Region Syddanmark. Der gives en status på indsatsen og de initiativer, som der har været fokus på i 2020.

Sagsfremstilling

Siden 2014, hvor Region Syddanmark og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse indgik en partnerskabsaftale om at reducere anvendelsen af tvang, har en af psykiatrisygehusets hovedindsatser været at forebygge anvendelse af tvang.

Psykiatriplan 2020-2024 beskriver i anbefaling 24, at de nuværende initiativer til forebyggelse af tvang skal fastholdes. Psykiatriplanen rummer flere indsatser, som forventes at medføre en reduktion i anvendelsen af tvang, f.eks. adgangen til flere meningsfulde aktiviteter under indlæggelse eller etableringen af front office, som psykiatrisk dialogforum blev orienteret om på mødet den 29. januar 2020.

Seneste monitoreringsrapport fra Sundhedsstyrelsen viser, at Psykiatrien i Region Syddanmark lykkes med at nedbringe tvang inden for nogle af parametrene, mens der fortsat er udfordringer inden for andre. En oversigt over de væsentligste data fra monitoreringsrapporten er vedlagt.

Bæltefikseringer og patienter med selvskadende adfærd

Det er lykkedes at nedbringe antallet og længden af bæltefikseringer betragteligt, særligt i forhold til de lange bæltefikseringer over 48 timer. I forhold til bæltefikseringer er der en overvægt af unge kvinder under 26 år, der udsættes for en relativt stor andel af fikseringerne. Der er sat flere initiativer i værk i forhold til denne målgruppe, som der har været særlig fokus på i 2020, herunder et målrettet kompetenceudviklingsforløb om tvang og selvskade med fokus på følelsesregulering og validerende tilgang.

Tvangsindlæggelser og tiltag

Psykiatrien i Region Syddanmark har udfordringer med at reducere anvendelsen af tvangsindlæggelser. Da erfaringen samtidig viser, at tvangsindlagte ofte udsættes for anden tvang under indlæggelse, er der aktuelt stort fokus på at forebygge særligt tvangsindlæggelserne. Indsatsen omhandler i høj grad det tværsektorielle samarbejde med bosteder, kommuner og politi. Sygehusets mobile teams, samarbejds møder med kommuner og inddragelse af bosteder, psykiatri- og socialudvalgets kommunerunde samt en revideret samarbejdsaftale med politiet er nogle af initiativerne, som skal øge det tværsektorielle samarbejde for at reducere

tvangsindlæggelserne.

For at blive klogere på, hvad der går forud for en indlæggelse, samt hvor borgerne har bopæl før indlæggelse, afholdes en audit på tvang i voksenpsykiatrien i december 2020, og resultater herfra forventes klar i starten af 2021. På baggrund af resultaterne kan der iværksættes nye, målrettede tiltag.

Bidrag fra tidligere patienter og En-af-os ambassadører

Tidligere patienters erfaringer har været en væsentlig del af tvangsforebyggelsen i 2020. Patientfortællinger har bidraget på kursus, temadage og -møder, hvor fokus har været på selvskadende adfærd og tvang. Tilbagemeldinger fra

medarbejdere og afdelinger er positive. Selvskadende adfærd medfører megen tvang, og der været brug for et fælles mind-set omkring disse patienter for at forebygge tvang mest muligt. Derfor har en regional arbejdsgruppe bestående af tidligere patienter og En-af-os ambassadører samt forskellige medarbejderrepræsentanter udarbejdet anbefalinger til behandling ved selvskadende adfærd. Anbefalingerne vil blive præsenteret på et møde i psykiatrisk dialogforum i 2021.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Til orientering. Oplæg samt rapport vedhæftet.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde og Karen Margrete Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Status på tvang i Region Syddanmark jf. Sundhedsstyrelsens monitoreringsrapport for tvang 2019-2020

201203 Tvang i psykiatrien

201203 Sundhedsstyrelsens monitorering af tvang opgørelse

Punkt 5: Reviderede husordener

20/45705

Resumé

Psykiatrisygehuset har tre fælles husordener, som gælder for patienter, der er indlagt i henholdsvis retspsykiatrien, voksenpsykiatrien og børne- og ungdomspsykiatrien. Husordenerne evalueres årligt. Der orienteres om ændringer i husordenerne på baggrund af årets evaluering.

Sagsfremstilling

Psykiatrisygehuset har tre fælles husordener, som gælder for patienter, der er indlagt i henholdsvis retspsykiatrien, voksenpsykiatrien og børne- og ungdomspsykiatrien.

De tre husordener evalueres årligt, og de tre husordener har derfor fra den 1. juli til den 1. september 2020 været i høring i sygehusets afdelinger, hvor patienter og pårørende samt medarbejdere er blevet inddraget, ligesom regionens patient- og pårørendeforeninger har haft mulighed for komme med input under høringen. De indkomne kommentarer er sammenholdt med ombudsmandens kommentarer ved tilsynsbesøg i Psykiatrisk Afdeling Odense i februar 2020 og kommentarer fra regionens sundhedsjurister.

Evalueringen har vist, at de husordener, der blev udarbejdet i 2019, generelt har fungeret godt i de forskellige afdelinger, både for patienterne og medarbejderne. Nye lovkrav og ikke mindst tilbagemeldingerne har dog alligevel givet anledning til en række mindre tilpasninger. De består primært i sproglige justeringer og mindre tilføjelser og præciseringer. Tilpasningerne sikrer, at de tre husordener lever op til den nyeste lovgivning og udmeldinger fra Folketingets Ombudsmandsinstitution. Samtidig imødekommer tilpasningerne de indkomne forslag og kommentarer i videst muligt omfang. Tilpasningerne omfatter blandt andet:

- Tilføjelse om at samvær under private former kan aftales med personalet.
- Tilføjelse om at gennemgang af tøj/øjendele er frivillig, med mindre begrundet mistanke om ulovligheder.
- Præcisering af at urinprøve kun kan ske ved samtykke.
- En ændret formulering af afsnittet om konsekvenser af overtrædelse af husorden med præcisering af, at brugen af telefon m.m. kan begrænses og andre konsekvenser indføres, hvis patientens adfærd skaber uorden på afdelingen. Samt tilføjelse af, at personalet kan lægge op til en aftale om begrænsning af brug af telefon/internet af hensyn til behandling og sikkerhed.

Vedlagt er de opdaterede husordener og en oversigt over indkomne kommentarer og afledte ændringer.

De opdaterede husordener er udsendt til psykiatrisygehusets afdelinger til implementering.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Til orientering.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde, Karen Margrete Nielsen og Morten Brixtofte deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Husordener i psykiatrisygehuset

Oversigt høringsvar, evaluering af husorden 2020

Punkt 6: Mødekalender for 2021

20/1102

Sagsfremstilling

Psykiatrisk dialogforum har tidligere godkendt følgende mødekalender 2021:

Onsdag den 24. februar 2021 kl. 14 – 16

Onsdag den 26. maj 2021 kl. 14 – 16

Onsdag den 1. september 2021 kl. 14 – 16

Onsdag den 24. november kl. 14 – 16

Der er to af mødetidspunkterne, der skal ændres på grund af sammenfald med andre møder.

Det foreslås at:

Mødet onsdag den 24. februar 2021 ændres til kl. 15-17

Mødet onsdag den 24. november 2021 ændres til kl. 15-17

Indstilling

Det indstilles, at psykiatrisk dialogforum godkender forslag til ændrede mødetidspunkter.

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Mødekalender 2021 blev godkendt.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde, Karen Margrete Nielsen og Morten Brixtofte deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Eventuelt

20/1102

Beslutning i Psykiatrisk dialogforum den 03-12-2020

Intet.

Jette Jensen, Anne Hvidberg Jørgensen, Birgitte Dahl Schødt, Marianne Sille Bach Brams Louise Linde, Karen Margrete Nielsen og Morten Brixtofte deltog ikke i sagens behandling